

vil have alvorlige Følger for hele dette Erhverv, ikke alene for Storhandelen, men i lige saa høj Grad for den mindre Handel. Foruden paa det allerede fremsatte Forslag til Lov om Banker — paa hvis Enkelt-heder jeg naturligvis ikke her skal komme nærmere ind, men som, hvis det vedtages i den Skikkelse, i hvilken det er forelagt, vil, om end ikke umuliggøre, saa dog i saa høj Grad vanskeliggøre og fordyre al Bankvirksomhed her i Landet og vil forvolde hele Erhvervslivet stor Skade —, foruden paa dette Lovforslag tænker jeg bl. a. paa de bebudede Forslag om Avancebegrænsning og om Assurancevirksomhed. Disse Forslag foreligger ganske vist endnu ikke paa Tingets Bord, men jeg vil allerede nu udtale, at det er min Overbevisning, at alle Baand paa den frie Handel, paa Næringslivet i det hele vil være til Skade, ikke alene for de paagældende Erhverv, men for Samfundet i det hele. Med Fare for, at den højtærede Statsminister ogsaa i dette Indlæg som ved tidligere Lejlighed vil savne det, som den højtærede Minister forstaaer ved Samfundsfølelse, vil jeg hævde, at Handelens Mænd har et rimeligt Krav paa Hensyntagen, baade fordi Handelserhvervet har stor samfundsmæssig Betydning, og fordi — og herpaa ønsker jeg særlig at henlede den højtærede Statsministers Opmærksomhed — man ikke fra Lovgivningsmyndighedernes Side kan ramme Handelen uden samtidig at slaa Saar, der vil svie i hele Samfundsløbet. Hvorledes man fra Regeringens Side vil formulere en Lov om Avancebegrænsning i al Almindelighed, fatter jeg ikke, men Tiden vil formentlig bibringe mig Forstaaelse af Regeringens Synspunkt, naar det bebudede Lovforslag foreligger. Jeg er, som det ogsaa fremgaar af min Indledning, en ganske afgjort og bestemt Modstander af en Lov om Avancebegrænsning. Jeg kan ikke se rettere, end at den frie Konkurrence indenfor Erhvervene ganske automatisk begrænser Avancen til den Fortjeneste, der er nødvendig for at drive den paagældende Forretning. Konkurrencen indenfor Handelen er stor og større, end den nogen Sinde før har været, og den skal nok virke regulerende. Men helt bortset herfra maa man vel erindre, at der findes i Hundredvis af forskellige Forretninger, og den Avanceskala, der anses for at være tilstrækkelig for den ene Art af Forretninger, er muligvis 10 Gange for stor eller kun en Tiendedel af, hvad der er passende for andre Forretninger; endogsaa indenfor samme Branche er de Avancer, der nødvendigvis maa kalkuleres med, højst for-

skellige. Der findes her i Landet Forretninger, der grundet paa Forretningernes særlige Art og paa de Omkostninger, der er forbundet med at drive dem, maa regne med en Bruttoavance paa 50 pCt. eller mere, og der findes andre Forretninger, som f. Eks. min egen, hvor en Bruttofortjeneste paa et Par Procent anses for at være tilstrækkelig og er tilstrækkelig grundet paa Forretningernes særlige Art. Jeg tror ikke, den høje Regering vil være i Stand til at løse det Problem, som en Avancebegrænsning uomtvistelig er, og jeg vil hævde, at den frie Konkurrence, saaledes som den former sig her i Landet, i det langt overvejende Antal Forretningsgrene byder en Sikkerhed for, at de Priser, der noteres, er rimelige og de laveste, hvortil den paagældende Forretning kan sælge, naar der skal være en rimelig og fornøftig Fortjeneste for Forretningsindehaveren.

Disse Betragtninger gælder ikke alene Storhandelen, men i det væsentligste ogsaa den mindre Handel, Detailhandlerne. Det er jo paastaet, at enkelte Brancher, f. Eks. Bagerne, benytter sig af kollektive Aftaler til uden Grund at forhøje Priserne paa deres Varer. Saa længe det modsatte ikke er bevist, tror jeg ikke paa Rigtigheden af disse Paastande, og Arbejdernes Fællesbageri har jo ogsaa forhøjet sine Priser i Overensstemmelse med de øvrige Brødfabrikker, saa man maa vel ogsaa fra den Side mene, at de noterede Priser er rimelige og naturlige. Men skulde det ved Undersøgelser, foretagne fra ansvarlig Side, virkelig vise sig, at der beregnes urimelig Avance, at man benytter særlige Forhold og særlige Situationer hertil til Skade for den øvrige Befolkning, saa vil jeg gerne i saadanne Tilfælde, naar Beviset er fort, være med til at gennemføre Foranstaltninger, der tager Sigte paa at ramme saadanne Berigelsesforsøg. Men herfra til en almindelig upaakrævet og stærkt kompliseret Avancebegrænsning for hele Handelsstanden er der jo ogsaa et meget stort Spring.

Ogsaa Spørgsmaalet om Kreditindskrænkning er af den største Betydning for Erhvervene. Man har fra flere Sider, ikke mindst fra Partiet Venstre, naar Talen har været om det stadig brændende Valutaspørgsmaal, peget paa, at Kreditindskrænkningen var et af de vigtigste Midler, som man maatte forlange af eller om fornødent tvinge Nationalbanken til at bringe i Anvendelse i udstrakt Maalestok for derigenem at faa Seddelmængden nedbragt og